

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ ร้านตะลิงปลิง สุขุมวิท ๓๔
๕ กันยายน ๒๕๕๗

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่ ร้านตะลิงปลิง สุขุมวิท ๓๔ ๕ กันยายน ๒๕๕๗

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

เมื่อวันศุกร์ ที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๗ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ประธานมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนาได้รับเชิญจากคุณบำเพ็ญ พลละคร เพื่อไปรับประทานอาหารกลางวันและสนทนาธรรม ที่ร้านอาหารตะลิงปลิง ซอยสุขุมวิท ๓๔ ระหว่างเวลา ๑๑.๐๐ - ๑๔.๐๐ น.

"ตะลิงปลิง" อยู่ในซอยสุขุมวิท ๓๔ มีพื้นที่จอดรถกว้างขวาง มีการตกแต่งสวยงาม ร่มรื่นด้วยต้นไม้ใหญ่หน่อย สนามหญ้า สระน้ำ และน้ำพุ ดูสะอาดตาอย่างมาก ภายในก็กว้างขวางและโปร่งสบาย มองเห็นบรรยากาศ สວນสวยภายนอกได้ชัดเจน ทราบว่าท่านเจ้าของร้านเป็นเพื่อนกับคุณป้าบำเพ็ญที่เรียนเชิญท่านอาจารย์มาในวันนี้

คุณป้าบำเพ็ญ พลละคร เป็นภรรยาคุณเด่นพงษ์ พลละคร ที่เพิ่งเสียชีวิตไปปี
ก่อน ท่านทั้งสองเป็นศิษย์รุ่นแรก ๆ ของท่านอาจารย์ ท่านเล่าว่า ท่านเรียนพระอภิธรรม

ตั้งแต่เริ่มปริเฉทที่ ๑ กับท่านอาจารย์ เมื่อ ๕๐
กว่าปีที่แล้ว บัดนี้ ท่านมีอายุครบ ๘๗ ปี จึง
กราบขอความเมตตาจากท่านอาจารย์เพื่อมา
รับประทานอาหารและสนทนาธรรมในวันนี้
โดยมีพี่แฉ้ว ฟองจันทร์ วอลซ เป็นผู้ช่วย
ประสานงาน ซึ่งการได้สำเร็จลุล่วงไปได้อย่าง
สวยงามเรียบร้อยดีมาก ๆ ครับ กราบ
อนุโมทนาท่านทั้งสองมา ณ ที่นี้ ด้วยครับ

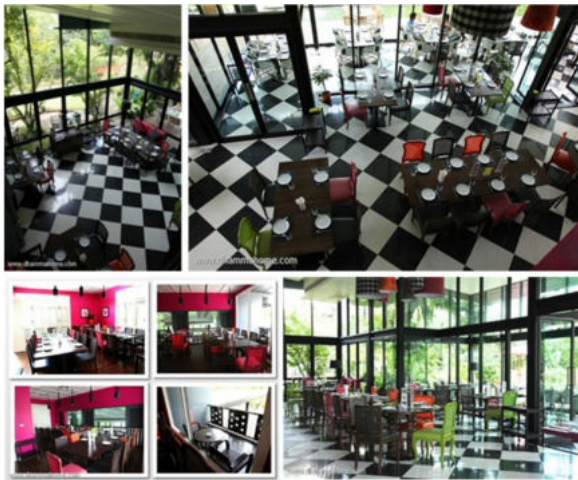

หลายท่านคงจำคุณเด่นพงษ์
สามีของคุณป้าบำเพ็ญได้ สำหรับ
ข้าพเจ้าจำท่านได้ดี เมื่อครั้งคุณเด่นพงษ์
ยังมีชีวิตอยู่ ทุกท่านจะได้เห็นภาพของ
คุณเด่นพงษ์ยืนสนทนาธรรมกับท่าน
อาจารย์และคณะวิทยากรทุกวันเสาร์
และอาทิตย์ ที่มูลนิธิฯ แทบจะทุกครั้ง
ที่ข้าพเจ้าไปมูลนิธิฯ ก็มักจะได้เห็นภาพ
ท่านร่วมสนทนาอยู่เป็นประจำ

อนึ่ง ข้าพเจ้าได้รับฟังมา และขอ

อนุญาตบันทึกไว้ในที่นี้ว่า ก่อนที่ท่านจะเสียชีวิต ท่านอาจารย์ได้เมตตาไปเยี่ยม และ
ท่านได้กล่าวกับท่านอาจารย์ว่า ถ้าเป็นไปได้ ท่านขอมีชีวิตอยู่ต่อไปอีกหน่อย เพื่อให้ได้
มีความเข้าใจพระธรรมมากขึ้น เป็นความที่เมื่อข้าพเจ้าได้รับฟังแล้วรู้สึกปลื้มใจ
ในศรัทธาของท่านอย่างยิ่ง แม้ในขณะนี้ที่กำลังเขียนถึงท่าน ก็รู้สึกปีติในคำกล่าวนั้น
เป็นอย่างมาก เพื่อเป็นเกียรติและรำลึกถึงท่าน จึงขอโอกาสกล่าวถึงท่านสักเล็กน้อย
เพื่อบันทึกไว้ โดยขออนุญาตนำประวัติบางส่วนจากเว็บไซต์ของสมาคมการจัดการงาน
บุคคลแห่งประเทศไทย มาให้ทุกท่านได้รับทราบถึงประวัติของครอบครัวหนึ่ง ที่มีศรัทธา
ที่มั่นคงในพระศาสนา ศึกษาพระธรรมกับท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ มาจน
ตลอดอายุขัยของท่าน และเพื่อเป็นเกียรติแก่มูลนิธิฯ และคุณป้าบำเพ็ญในวาระโอกาส
สำคัญในวันนี้ด้วย ดังนี้

คุณเด่นพงษ์ พลละคร ท่าน
เป็นอดีตประธานกรรมการ บริษัท
การจัดการธุรกิจ จำกัด จบการ
ศึกษาปริญญาตรีและโททาง
รัฐศาสตร์ จากมหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ ผ่านการฝึกอบรมด้าน
การบริหารแรงงาน และงานบริหาร
บุคคลในหลายประเทศ เช่น ญี่ปุ่น

อังกฤษ และสวิตเซอร์แลนด์ เคยรับราชการที่กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง
กระทรวงมหาดไทย กองแรงงาน ตำแหน่งสุดท้าย หัวหน้ากองจัดหางาน งาน
เอกชน ผู้จัดการฝ่ายบุคคล บริษัท เซลล์แห่งประเทศไทย จำกัด ผู้จัดการฝ่าย
อุตสาหกรรมสัมพันธ์ บริษัทเซลล์แห่งสิงคโปร์ ผู้ร่วมก่อตั้งสมาคมจัดการงานบุคคลแห่ง
ประเทศไทย ร่วมก่อตั้งกรมแรงงาน ร่วมก่อตั้งสมาคมจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย
เป็นต้น

ตลอดสังสารวัฏอันยาวนานนี้ บุคคลย่อมเป็นผู้ที่เคยได้เกิดมาแล้ว ในสถานะต่าง ๆ แม้พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็ทรงแสดงถึงอดีตของพระองค์ในพระชาติต่าง ๆ มากมาย มีทั้งในพระชาติที่พระโพธิสัตว์ถือกำเนิดเป็นช้าง เป็นลิง เป็นกษัตริย์มหาศาล เป็นบุคคลธรรมดา เป็นคนยากไร้เชื่องช้า เป็นเทพบุตรในสวรรค์ เป็นต้น ทั้งหลายทั้งปวงไม่ว่าบุคคลจะได้เกิดเป็นอะไร ย่อมเป็นไปตามกรรมหนึ่ง ที่ได้เคยทำไว้ ดังที่ทรงแสดงผลของกุศลกรรม ย่อมนำเกิดในสุคติภูมิ คือในมนุษย์ในสวรรค์ชั้นต่าง ๆ ผลของอกุศลกรรม ย่อมนำเกิดทุกคติภูมิ ในนรก ในสัตว์เดรัจฉาน เปเรต อสุรกาย เป็นต้น ทั้งหลายเหล่านี้ ประโยชน์ที่สำคัญที่สุด ที่ควรพิจารณาอย่างยิ่งสำหรับทุกคน ที่ได้เกิดมาในแต่ละชาติ ในสถานะต่าง ๆ ทั้งหลายเหล่านั้น คืออะไร?

ผู้ที่ได้สะสมบุญไว้แต่ปางก่อนเท่านั้น ที่จะพึงทราบได้ว่า ประโยชน์อันสำคัญยิ่งก็คือ การได้มีโอกาสเกิดในกาลสมัยที่มีพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอุบัติ เพื่อที่จะได้ฟัง ได้ศึกษาและเข้าใจพระธรรมคำสอน เพื่อสะสมอบรมเจริญปัญญา ความเข้าใจถูก เห็นถูก ในความจริงของสิ่งที่มีจริง ๆ ที่กำลังปรากฏในขณะนี้ด้วย ว่าปัญญา ความเข้าใจ นี้เท่านั้น ที่จะเป็นที่พึ่งอันอุดมแก่บุคคล สำหรับการเดินทางอันยาวไกลในสังสารวัฏ อันกันดารและยากลำบาก หาใช่ทรัพย์สมบัติใดทั้งสิ้น ที่ไม่สามารถที่จะติดตามไปได้เลย

แม้เพียงเล็กน้อยก็ตาม ทรัพย์ คือ ปัญญา และกัลยาณมิตรเท่านั้น ที่จะเป็นที่พึ่ง ไม่ใช่เงินเลย

อนึ่ง พระธรรม ที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสรู้และทรงแสดง เป็นไปเพื่อการ "ละ" โดยประการทั้งปวง โดยประการทั้งปวง กล่าวคือ เมื่อได้รู้ ได้เข้าใจ ก็เป็นการละความไม่รู้ ไม่เข้าใจ (อวิชชา) แล้วในขณะนั้น และเมื่อเข้าใจขึ้น ในสิ่งที่ปรากฏเกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ทุก ๆ ขณะ ว่าไม่ใช่เรา เป็นแต่ธรรมะ ที่เกิดขึ้น ทางตา ทางหู ทางจมูก ทางลิ้น ทางกาย ทางใจ ย่อมเป็นผู้ที่ละคลายออก จากความยึดมั่นสำคัญหมาย ว่าเป็นตัวตน เป็นสัตว์ บุคคล ด้วยปัญญาคือความเข้าใจ ที่สะสม อบรมไป ทีละเล็กทีละน้อย ด้วยการฟัง พระธรรม ฟังในสิ่งที่ถูกต้อง ตรงตามที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสรู้และทรงแสดง ความเข้าใจ ความจริงนี้เท่านั้น ที่จะนำบุคคลน้อยไปสู่กุศลธรรม ความดีทุก ๆ ประการ เป็นความดีที่น้อยไปสู่

การละคลายออก จากความติดข้อง ในลาภ ในยศ ในชื่อเสียง ในสักการะ ในความยึดมั่น ในอัตตา ตัวตน ในอกุศลธรรมประการต่าง ๆ ทั้งสิ้น จากความเข้าใจและมั่นคงขึ้น ในกรรมและผลของกรรม และมั่นคงขึ้นว่า ทุกสิ่งที่เกิดและปรากฏอยู่ในทุก ๆ ขณะนี้ "เป็นแต่ธรรม ไม่ใช่เรา"

วันนี้คุณป้าบำเพ็ญ พลละคร ยืนรอต้อนรับท่านอาจารย์และสหายธรรมด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส สดชื่นมาก ท่านเป็นคนมีเมตตา มีอารมณ์ขัน คุยสนุก ข้าพเจ้ารู้สึกขอบพระคุณท่านเจ้าภาพ แทนทุก ๆ ท่าน ที่มีกุศลเจตนาที่นำอนุโมทนายังที่จะแบ่งปันให้ทุกท่านในเว็บไซต์บ้านธัมมะนี้ ได้มีโอกาสฟังพระธรรมร่วมกับท่านด้วยการ

อนุญาตให้บันทึกภาพและวิดีโอ ในวาระการสนทนา ส่วนตัวนี้ เพื่อการเผยแพร่ได้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมาก จึงขอความการสนทนาบางตอนอันเป็น ณ กาลครั้งหนึ่ง ของคุณป้าบำเพ็ญ พลละคร ศิษย์รุ่นแรก ๆของท่านอาจารย์ในวาระครบอายุ ๘๗ ปี มาให้ทุก ๆ ท่าน ได้ร่วมกันพิจารณาด้วย ดังนี้

คุณป้าบำเพ็ญ :

ในนามของคณะศิษย์ของท่านอาจารย์ ณ ที่นี้ ดิฉัน มีความปลื้มอย่างมากมายที่ท่านอาจารย์ได้กรุณาสละเวลา รู้สึกจะเหลือเพียง ๑ วัน ในปีนี้ ให้แก่เรา ที่จะมีเวลาสนทนาธรรมในฐานะที่ดิฉัน มีเวลาเหลือน้อยในชีวิต

แล้วยังสะสมธรรมของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ได้มากพอ ทั้งที่ให้ความสนใจในระดับหนึ่ง ที่ก็ดีใจมาก ที่ได้เข้าใจในระดับนี้ค่ะ แต่จะพยายามเร่งสตรึมอย่างยิ่งค่ะ (หัวเราะ) เพราะว่า เวลาเหลือน้อยจริง ๆ

โอกาสนี้ ดิฉันก็ขอเริ่มสนทนาธรรม ด้วยคำถามแรกว่า ดิฉันได้ไปเยี่ยมเพื่อนเก่าคนหนึ่ง ซึ่งรู้อิทธิกรรม แล้วก็มากกว่าดิฉันนิดหนึ่ง ก็คิดว่า ไกลร้อยเต็มที เธอป่วยมาก ดิฉันจะไม่ขอเอ่ยชื่อแต่จะเรียนว่าเป็นครั้งแรก เมื่อไม่กี่วันมานี้ที่ไปเยี่ยมเธอ แล้วเธอบอกว่า เธอได้ "จุลโสดาบัน" ซึ่งดิฉันก็งง ขอประทานโทษนะคะ ว่ามีบั้งอาจจะไปวิจารณ์เธอ แล้วก็มากราบเรียนท่านอาจารย์ว่า "จุลโสดาบัน" นี้ มีคุณลักษณะอย่างไร? และเส้นทางที่จะไปสู่ตรงนั้นค่ะ ขอบพระคุณค่ะ

ท่านอาจารย์ :

คะ คงไม่สำคัญ ชื่อจะคะว่า จุลโสตาบัน หรือไม่ใช่จุลโสตาบัน ไม่ใช่สำคัญที่ชื่อ แต่ว่า "เดี๋ยวนี้" เข้าใจสิ่งที่กำลังปรากฏหรือเปล่า? เหนือตัวเอง!!! ถ้าเราไม่ทราบ เราก็งง สงสัยว่า เขาจะเป็นจุลโสตาบันหรือเปล่า? ใช่ไหม? เพราะเราไม่รู้ แต่ถ้าเข้าใจว่า พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ สิ่งที่กำลังมีในขณะนี้ เพราะฉะนั้น ขณะนี้กำลังเห็น พระโสตาบันไม่สงสัยใน "เห็น" และในทุกสิ่งทุกอย่างที่มีจริง ที่กำลังปรากฏในขณะนี้

...เพราะฉะนั้น ง่ายที่สุด ที่จะรู้ว่า ท่านผู้นั้น เป็นจุด
 โศดาบัน หรือว่าเป็นพระโศดาบัน หรือเปล่า? ก็คือว่า
 ท่านสามารถจะเข้าใจ สิ่งที่กำลังมี ในขณะนี้หรือเปล่า?
 เท่านั้นเอง เป็นเบื้องต้น ไม่ต้องคิดอะไรมากเลย แล้วก็
 เมื่อท่านกล่าวว่ารู้ หนทางที่จะทำให้รู้ คืออย่างไร?
 เพราะฉะนั้น ไม่ใช่เพียงแค่รับฟังนะคะ ใครก็ตาม ที่หลง
 เข้าใจผิด เราก็สามารถที่จะให้เขาพูด ถึงสิ่งที่เขาคิดว่า
 เขารู้ เพื่อเราจะได้ว่า สิ่งที่ได้ฟัง ถูกต้องไหม? จริงหรือ
 เปล่า?...

...เดี๋ยวนี้ กำลังเห็น พระพุทธเจ้าตรัสรู้ ว่า "เห็น" ขณะนี้ ต้องเกิดแน่นอน และสิ่งใดที่เกิด สิ่งนั้น ดับแน่นอน "เห็น" เกิดแล้วดับ นี่ขั้นปริยัติ ฟัง และเข้าใจ จนกระทั่งไม่สนใจที่จะไปรู้อย่างอื่น ทั้ง ๆ ที่กำลังเห็น ก็ไม่รู้สึกที่ ว่าขณะนี้ เป็นสิ่งที่เกิด แล้วก็ดับไป ถ้ายังคงไม่รู้ อยู่ ก็ไม่มีทางที่จะ เข้าใจคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็เป็นผู้ที่ "คิดเอง" แต่งตั้งตนเอง อภิเชกตนเองว่าฉลาด หรือว่า สามารถจะเป็นถึง จุลโศดาบัน...

...ไม่ยากใช่ไหม? ที่จะรู้ว่า ใครเป็น และใครไม่เป็น? ไม่ยาก เพราะเพียงแค่ว่า เดี๋ยวนี้ มีอะไรบ้าง? มีเห็น มีได้ยิน มีคิดนึก แล้วก็เข้าใจ "ลักษณะ" ของ "แต่ละหนึ่ง" ไม่ใช่พร้อม ๆ กัน "แต่ละหนึ่ง" ในขณะที่เกิดด้วย และในขณะที่ดับด้วย ถ้าไม่อย่างนั้น ไม่มีทางที่จะละ การยึดถือว่าเป็น เรา ได้เลย เหนียวแน่น หนาแน่น มานานแสนนาน ต่อให้ ได้ฟังสักเท่าไร แต่ว่า ถ้าขณะนั้น ไม่ได้รู้ ตามความเป็น

จริง ไม่ใช่ ปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ เพราะไปทำอย่างอื่น
แล้วก็ไม่รู้ว่ สิ่งทีควรรู้อยิ่ง คือ "เห็น" เดียวนี้!!...

...ต้องเข้าใจด้วยตัวเองนะคะ "เห็นเดี๋ยวนี้" มีจริง ๆ ควรรู้อยิ่งไหม? หรือควรไม่รู้? หรือ ควรไปรู้อย่างอื่น? สิ่งที่กำลังปรากฏทางตาในขณะนี้ มีจริง ๆ ควรรู้อยิ่งไหม? หรือว่า ไม่ควรรู้ แล้วไปรู้อย่างอื่น ซึ่งหมดไปแล้ว หรือว่า ยังไม่ได้เกิดขึ้น...

...เพราะฉะนั้น ถ้ามีความเข้าใจทุกคำ อย่างมั่นคง แล้วก็
รู้ว่า เป็นสิ่งที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ และทรง
แสดง ให้คนอื่นเข้าใจถูก เห็นถูกต้องตาม จนกระทั่งรู้ความ
จริง ทั้ง ปรีชาติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ คนนั้นก็จักรู้จักพระสัมมา
สัมพุทธเจ้า แล้วก็จักพระอรหันตบุคคลด้วย ว่าผู้ที่จะเป็น
พระอรหันตบุคคล ก็ต้องรู้ อย่างที่พระพุทธรเจ้าตรัสรู้ จะไม่รู้
อย่างที่พระพุทธรเจ้าตรัสรู้ แล้วจะทรงแสดงธรรมะทำไม?
ถ้าคนอื่นที่ฟัง ไม่สามารถที่จะรู้ อย่างที่พระพุทธรเจ้าตรัสรู้
ได้...

...เพราะฉะนั้น เดียวนี้ กำลังเห็น ถ้าสามารถที่จะเข้าใจ
จนกระทั่งรู้จริง ๆ จาก ปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ ผู้นั้นก็ไม่
สงสัยในพระปัญญาคุณของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทั้ง ๆ
ที่ คนอื่นไม่มีทางที่จะเข้าใจได้เลยว่า "เห็น" ขณะนี้ เกิด
ดับ ใช่มั้ย? เกิด ก็ไม่รู้ ดับ ก็ไม่รู้ ก็ขณะแล้ว ก็ไม่รู้ แล้ว
ยังเป็นต่อ ๆ ไปอีก ทั้งวัน ก็ยังเห็นอย่างนี้ ก็ยังไม่รู้...

...เพราะฉะนั้น ถ้าไม่ได้ฟังพระธรรม แล้วก็มี ความเข้าใจ
จริง ๆ ไม่มีทางที่จะค่อย ๆ รู้ ค่อย ๆ เข้าใจ ค่อย ๆ สะสม
ปัญญา ที่สามารถจะดับกิเลสได้ เพราะว่า อะไรก็ไม่
สามารถที่จะดับกิเลสได้ นอกจากปัญญาอย่างเดียว และ
ปัญญาก็ต้องตั้งแต่ขั้นฟังด้วย ฟังอย่างละเอียด
จนกระทั่ง เข้าใจขึ้น เพราะฉะนั้น แต่ละคนก็รู้อะไร ใช่มั้ย?
ว่าเข้าใจขึ้นหรือเปล่า? แล้วก็ เข้าใจแค่ไหน?...

...ยากมั๊ยคะ? ธรรมชาติของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ต้อง
คิดก่อน ก่อนอื่นเลย แคได้ยินคำว่า พระสัมมาสัมพุทธ
เจ้าและพระธรรมที่ทรงแสดง ยากหรือง่าย เท่านั้นเอง
ขั้นต้นที่สุด ถ้าเราคิดว่าง่าย ไม่มีทางที่จะรู้จักพระสัมมา
สัมพุทธเจ้า บำเพ็ญบารมีมารู้สิ่งที่ยาก ๆ ตั้งสี่สอไชย
แสนกับปี แล้วพวกเราเป็นพระจุลโสดาบันแป็บเดียว
เป็นไฉนคะ? พระพุทธเจ้าบำเพ็ญพระบารมีอย่างยิ่ง ด้วย
พระปัญญาสี่สอไชยแสนกับปี หลังจากที่ได้ฟังพยากรณ์
ว่า จะต้องเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ในสี่สอไชยแสน
กับปีข้างหน้า แล้วเรา ไม่ถึงก็วัน ไช้ไหม? ฟังไปแล้ว จะ
เป็นพระจุลโสดาบัน แค่นี้ เราก็ไม่ได้คิดแล้ว ไช้ไหม? แต่
ถ้าคิด เป็นไปไม่ได้เลย...

...แม้แต่คนที่แสดงหนทาง ที่จะให้เราไปทางนี้ ไปทางนั้น
ไปพักตรงนั้นก่อน ตรงนี้ก่อน เขาก็ไม่ได้ให้เราเข้าใจอะไร
เลย เพราะฉะนั้น ใครก็ตาม ที่ไม่ได้ให้เราเข้าใจ เปล่า
ประโยชน์ที่จะฟัง ไช้ไหม? ไม่ได้บอกเลย ว่าพระอรหันต์
สัมมาสัมพุทธเจ้า ตรัสรู้อะไร? แล้วก็จะ เป็น จุลโศดบัน
ได้อย่างไร? ทำไมพระพุทธรูป ถึงใช้เวลาขนาดนั้น
แล้วเราแป๊บเดียว ยังมีคนที่เขาพูด เขาบอกว่า พระองค์
ทรงตรัสรู้ แล้วก็ทรงแสดงหนทางให้เรา ไม่ต้องทำอะไร
ไม่ต้องทำอะไร ตามอย่างเดียว คือ เพียงคำพูดที่พูด
เท่านั้น เราก็ไปถึงได้ ไม่ต้องทำอย่างพระสัมมาสัมพุทธ
เจ้าด้วย...

...เพราะฉะนั้น ยุคนี้ สมัยนี้ เป็นยุคที่สับสน แล้วก็ยุค
ที่ ถ้าไม่มีบุญจริง ๆ ไม่มีทางที่จะได้ฟังคำจริง วาจาจริง
แล้วก็เกิดปัญญา ที่จะรู้จริง ตามที่ได้ฟังด้วย เพราะว่า
ทุกคำ เป็นคำที่เปลี่ยนไม่ได้เลย ทรงตรัสรู้ เพราะฉะนั้น
เปลี่ยนอีกไม่ได้ อย่างขณะนี้ ใครเห็น? มี "เห็น" ไช้ไหม?
ถ้า "เห็น" ไม่เกิด ก็ไม่มีใครจะเห็นได้ แต่พอเห็น แล้วไม่รู้
ว่า เป็นธรรมะ ที่มีปัจจัยจึงเกิดได้ แล้วก็ดับไปแล้ว
มากมายด้วย เพราะไม่รู้แบบนี้ จึงเข้าใจทุกสิ่งทุกอย่างที่
มีว่า "เราเกิด" แล้ว "เราก็เห็น" "เราคิดเรื่องราวต่าง ๆ"
ทั้งหมด แล้วในที่สุดก็ตาย แล้วก็เกิดอีก วนเวียนไป ไม่รู้
นานเท่าไรแล้ว ไช้ไหม?...

...เพราะฉะนั้น ถ้าเราได้ฟังคำอย่างนี้ เราจะรู้จักพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าว่า กว่าจะได้ตรัสรู้ เพราะว่า เดี่ยวนี้ก็
"เห็น" แล้วตรัสไว้ว่า เห็นนี้เกิด แล้วก็ดับด้วย และถ้าใคร
ไม่สามารถจะรู้ตามอย่างนั้น ทรงแสดงทำไม? เสียเวลา
ไม่มีประโยชน์เลย พุดไปไม่มีใครเข้าใจ หรือว่า ไม่มีใครที่
จะประพฤติปฏิบัติตามได้ ก็เสียเวลา เพราะฉะนั้น ทุกคำ
นี้ไม่เสียเวลา สำหรับผู้ที่ได้สะสมมาแล้ว ที่จะรู้ว่า พระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ สิ่งที่กำลังมีเดี๋ยวนี้!!! แล้วก็ทรง
แสดงความจริง โดยละเอียดยิ่ง เพราะว่า ถ้าไม่แสดง
ความจริงโดยละเอียดยิ่ง ยังไงล่ะคะ? จะประจักษ์การ
เกิด ดับ ก็เหมือนเดิม ไม่มีการรู้ ไม่มีการละคลายอะไร
เลย...

...แต่จะไปพูดกับคนอื่นที่เขาไม่สนใจ ก็ยาก เพราะว่า
เขากำลัง "อยาก" เขาก็อยากต่อไป และถูกให้อยากไป
เรื่อย ๆ ด้วย แต่ว่า ถ้ารู้จริง ๆ พระธรรมที่ทรงแสดง เพื่อ
"ละ" สะกิดใจไหม? ว่า จะไปเป็นพระจุลโสตาบันนี้
"อยาก" หรือว่า "ละ" แล้วก็ ถ้าไม่มีปัญญาความรู้จริง ๆ
อะไรละ? เพราะแม้แต่คิดว่า "เราละ" ก็ผิด ใช่ไหม? ไม่ใช่
ความเข้าใจที่ถูกต้อง เพราะว่า ถ้าเข้าใจถูกต้อง ต้อง
เข้าใจคำว่า "ธรรมะ" คำนี้ลึกซึ้ง เพราะหมายความว่า สิ่ง
ที่กำลังมีเดี๋ยวนี้ ทุกอย่าง เพราะฉะนั้น ถ้าไม่มีความ
เข้าใจอะไรเลย ก็ "ละ" สิ่งที่มีตั้งแต่เข้ามาถึงเดี๋ยวนี้ว่า
"เป็นเรา" ไม่ได้...

...และ ทุกสิ่งทุกอย่างเดี๋ยวนี้ ก็เพียงเกิด มีปัจจัย เกิดแล้ว
ดับ รู้อะไรละคะ? ดับไปแล้ว สิ่งที่เกิดขึ้นแล้ว ก็รู้ไม่ได้ เฉพาะ
สิ่งที่ เมื่อไหร่ปัญญาสมบูรณ์ ไม่ว่าสิ่งใดที่จะเกิด ปัญญา
สามารถเข้าใจสิ่งนั้นได้ เพราะว่า เคยสะสมความเข้าใจ
มาตลอด ที่จะเข้าใจสิ่งซึ่งจะเกิดข้างหน้า ซึ่งเดี๋ยวนี้

ขณะนี้ เราไม่เข้าใจก็ดับแล้ว ไม่เข้าใจอีกก็ดับไปแล้ว แต่
ว่า เมื่อสะสมความรู้ความเข้าใจขึ้น ก็สามารถจะเข้าใจ
ถูก ในสิ่งที่เรารู้ไม่ได้ ว่าเป็นอะไร? อย่างท่านพระสารี
บุตร ท่านก็ไม่ว่าท่านจะพบท่านพระอัสสชิ แล้วได้ฟัง
"คำ" แล้วท่านก็รู้แจ้ง เพราะท่านพร้อมแล้ว...

แต่ที่นี่ เราไม่เคยคิดที่จะพร้อม ด้วยปัญญา เราคิดแต่จะ
เอา ซึ่งเป็นไปไม่ได้เลย เพราะฉะนั้น ถ้าฟังแล้วเข้าใจ
ขณะใดที่เข้าใจ ขณะนั้น ก็ละความไม่รู้ และไม่เข้าใจ
"เท่าที่เข้าใจ"

คุณบ๊อบบี้ :

สั้น ๆ นิดเดียวคะท่านอาจารย์ฯ ถ้าไปเยี่ยมเพื่อนคนนั้น
อีกที จะทำอย่างไรดีคะ?

ท่านอาจารย์ :

คุณบ๊อบบี้คะ ไม่ต้องทำอะไรหรอก ไม่ต้องทำอะไร ดิฉัน
เข้าใจ คนที่หวังดีต่อคนอื่น แต่มันเป็นไปไม่ได้ ถ้ามีความ
เข้าใจจริง ๆ จะรู้ว่า ใครก็ทำอะไรไม่ได้ มันคงแล้ว ไช้
ไหม? เราเอง ยังแสนยากปานนี้ แล้วจะให้คนอื่นเขา
เข้าใจด้วย คิดดูก็แล้วกัน คุณธีรพันธ์ ติดทุกอย่างไข่ม้อย
คะ?

อ.ธีรพันธ์ :

ครับ ก็ส่วนใหญ่ ก็จะได้ติดมากครับ แต่ว่า ท่านอาจารย์เคยกล่าวว่า รูปขันธ์นี้ ชอบทุกอย่างใช่ไหม? ผมก็บอกท่านอาจารย์ว่า ชอบ ท่านอาจารย์ก็เน้นย้ำว่า ชอบทุกอย่างหรือ? บางที ก็มีรูปที่ไม่ชอบเหมือนกัน แต่โดยปกติแล้ว ก็คือ ชอบ

ท่านอาจารย์ :

อย่างไรก็ตาม ชีวิตของเรา จะพ้นจากความติดข้องในรูป ในเสียง ในกลิ่น ในรส ในโผฐฐัพพะ ไม่ได้ ตั้งแต่เข้าจนถึงเมื่อคืน ที่เรารับประทานอาหาร ใครไม่ติดข้องบ้าง? "แสวงหา" ตลอดเวลา ก็ไม่รู้ตัวว่า "ลืมนตา ก็แสวงหาแล้ว" ถ้าไม่ใช่ "โลภะ" อะไรล่ะคะ? ที่ "แสวง" เพราะฉะนั้น นี่คือทุกข์ในสังสารวัฏฏ์ มีการแสวงหา มีวิภวภูเป็นมูล ทุกข์ในการแสวงหา มีวิภวภู เป็นมูล วิภวภู คือ การต้องเกิด

วนเวียน ไม่เกิดไม่ได้ เกิดแล้ว ยังมีทุกข์ เพราะการ
แสวงหาในชาตินี้ เห็นชัด ๆ เลย ใช่ไหม?

...เพราะฉะนั้น คนที่เขาไม่สะสมมา ที่จะพึงธรรมชาติ คุณ
บำเพ็ญทำอย่างไรก็ไม่มีทาง ไม่มีทางจริง ๆ เพราะ
อะไร? ที่จะพรากเขาออกจากความติดข้อง ในรูป ในเสียง
ในกลิ่น ในรส ในเรื่องราว ในการเมือง การบ้าน อย่างที่
คุณบำเพ็ญเป็นมาก ๆ แล้วก็รับด้วย ว่าเป็นเยอะ ก็
แสดงว่า แต่ละคน ติดข้องในแต่ละอย่าง แต่ติดทั้งนั้นเลย
แล้วแต่คุณวิระจะติดข้องในอะไร? ใช่ไหมคุณเล็ก ใคร ๆ
ก็ตามติดข้องหมด...

...พรากราเขาออกมาเพียงให้แค่ฟังธรรมะยังทำไม่ได้ "คิดดู"
พรากราเขาจากความติดข้องในชีวิตประจำวัน ที่ติดมาก ๆ
ขอเพียงให้ฟัง หรือ มาฟัง หรือ มากก็ได้ ยังไม่ได้ แล้วจะ
อะไรละคะ? เพราะฉะนั้น คนที่ไม่ได้สะสมบุญมา ที่จะมี
โอกาสได้ยิน ได้ฟังพระธรรม ไม่มีทางเลย...

...ตอนนี้ พูดถึงคำว่า "ภิกขุ" เพราะเมื่อไหร่ คุณกันไม่กี่คน
แล้วก็ถ้าเป็นไปได้ มีโอกาสที่ในชั้นวันเสาร์วันอาทิตย์ ก็
คงจะเป็นประโยชน์ เพราะว่า แม้แต่คำว่า "ภิกขุ" คำเดียว
ชาวบ้าน สนใจไหม? แต่ ทั้ง ๆ ที่เราสนใจ "เราเข้าใจ" แต่
ไหน? ใช่ไหม? เราก็แปลโดยตรงมา "ผู้ขอ" แต่ว่า ความ
หมายของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ลึกซึ้งกว่านั้นมาก...

..."ภิกขุ" ความหมาย ซึ่งคนไม่ค่อยพูด ก็คือ "ผู้มีคุณ"
 ภิกขุ คือ ผู้ที่มีคุณ คือ ทำความดี อันมีการขอเป็นเหตุ
 หรืออันเนื่องมาจากการขอ หรือเพราะเหตุแห่งการขอ "ผู้
 มีคุณ" คือทำความดี "เพราะเหตุแห่งการขอ" หมายความว่า
 ภิกขุ ขอ ไซ้ไหม? ที่แปลกัน "ผู้ขอ" ขอแล้ว ทำอะไร?
 ถ้าไม่ได้ทำความดี ไม่ใช่ภิกขุ เพราะว่า ภิกขุ ขอจริง แต่
 ว่า ความหมายก็คือว่า ผู้นี้ไม่ใช่ขออย่างคนอื่น แต่ "ขอ"
 อย่างผู้มีคุณ คือ ทำความดี อันเนื่องมาจากการขอ หรือ
 เพราะเหตุแห่งการขอ แล้วต้องทำความดี ถ้าภิกขุไหน
 ไม่ได้ทำอย่างนี้ เป็นภิกขุไหม? เราเคยคิดไหม? ผู้มีคุณ
 คุณ คือ ความดี คือ ทำความดี อันมีการขอ เป็นเหตุ หรือ
 เพราะเหตุแห่งการขอ ขอแล้ว ต้องทำความดี...

...เพราะฉะนั้น ตรัสเรียก เพื่อให้รู้สึกตัว รู้สึกรู้ตัว มี ๒ อย่าง รู้ตัว ว่ากำลังจะได้ฟัง "คำ" ซึ่งต้องเป็นผู้ที่ทวนใช้คำว่า ควรแก่กาลจะได้ฟังพระดำรัส ของพระผู้มีพระภาคฯ เพราะฉะนั้น ภิกขุ "ผู้ควรแก่การจะได้ฟังพระธรรม" แค่นี้ แล้วเราก็จะไปเกณฑ์คนมาฟังพระธรรม ได้ไหม? เพราะว่า ต้องเป็นผู้ที่ควรแก่การได้ "ฟัง" ไม่ใช่ว่า ทุกคนจะได้ฟัง แต่ว่า ต้องเป็นผู้ที่ควรแก่การได้ฟัง ในเมื่อบวชมาแล้ว และที่ใช้คำว่า ภิกขุ เพราะเหตุว่า ดำเนินตาม พระพุทธเจ้าตั้งแต่ต้น คือ สละอาคารบ้านเรือน...

...เพราะฉะนั้น แม้แต่ความหมายของภิกขุ ทั้งหมดที่ตรัสเรียก เพื่อให้รู้ตัว เพื่อให้ฟังพระธรรม เพราะเหตุว่า ถ้าไม่ตรัสเรียก คุยกันแล้ว หรือคิดอย่างอื่นแล้ว ใช่ไหม? ตรัสไปแล้วก็คำ เลยไม่ได้ฟังคำแรก พอไม่ได้ฟังคำแรก จะรู้ได้อย่างไร? ว่ากำลังพูดถึงเรื่องอะไร? เพราะฉะนั้น ก่อนที่จะตรัสทุกครั้ง ก็ใช้คำว่า "ดูกร ภิกขุทั้งหลาย" ให้

รู้สึกตัว ให้เข้าใจความหมายของภิกขุ และ เพื่อ "ชม"
ภิกขุผู้ผยอง ให้สำนึกในความเป็นภิกขุ ที่สมควรแก่การที่
จะได้ฟังพระธรรม ควรแก่การที่จะได้ฟังพระพุทธพจน์
หรือ พระธรรม ที่พระผู้มีพระภาคฯ ตรัส...

...เพราะฉะนั้น ผู้ที่ควรแก่การฟัง ควรแก่การที่จะได้ฟัง
เป็นใคร? นี่คือ ตรัส เพื่อให้ตั้งใจฟัง เพราะเหตุว่า ถ้าไม่
ตั้งใจฟัง อเสวนา กับ เสวนะ เห็นไหม? เราก็นั่นแล้ว
เพราะมีคำว่า เสวนา เสวนะ เหมือนกัน แต่อันหนึ่ง เป็น
อเสวนา อีกอันหนึ่ง เป็น เสวนา เห็นไหม? นี่ก็ต้องฟัง
แล้ว โสิต ที่จะมากระทบหู ต้องตั้งใจ มิฉะนั้น พยัญชนะ
คลาดเคลื่อน ความหมายผิด แค่นี้ละ ความลึกซึ้งของ
พระธรรม...

...เพราะอะไร? เพราะ "แต่ละคำ" มี ไม่ใช่ไม่มีอะไร อยู่ใน
คำนั้น แต่มีเนื้อความที่สามารถที่จะ "ปฏิเวธ" ประจักษ์
แจ้งได้ นี่คือ ทุกคำ ที่ตรัส เพราะฉะนั้น ค่าของแต่ละคำ
มากมายแค่ไหน? เป็นรัตนะ จริงๆ เพราะฉะนั้น เราจะไป
หวังดีกับใครสักเท่าไร "ตรัส กับ คนที่ควรแก่การที่จะได้
ฟัง"...

อรรถกถาปฐมปฏิบัติสมุปบาทสูตรที่ ๑

คำว่า ภควา เป็นคำแสดงว่าพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงเป็นครูของชาวโลก ด้วยคำว่า ภิกขุ เป็นคำระบุถึงบุคคลผู้ควรแก่การฟังพระดำรัส อีกนัยหนึ่ง ในคำว่า ภิกขุ นี้ ฟังทราบความหมายถ้อยคำโดยนัย เป็นต้นว่า ที่ชื่อว่าภิกขุ เพราะอรรถว่า ขอ (และ) ที่ชื่อว่าภิกขุ เพราะอรรถว่า เข้าถึงการศึกษาจากร บพว่า อามนุเตสิ แปลว่า ตรัสเรียก คือได้ตรัส ได้แก่ ให้อำนาจ ในคำว่า อามนุเตสิ นี้ มีอธิบายดังนี้ แต่ในที่อื่นมีความหมายว่า ให้อำนาจเหมือนอย่างที่เราได้ไว้ว่า ภิกขุทั้งหลาย เราขอเตือนเธอทั้งหลาย ภิกขุทั้งหลาย เราขอประกาศแก่เธอทั้งหลาย มีความหมายว่าเรียกก็มี เหมือนอย่างที่เราได้ไว้ว่า มาเถิดภิกขุ เธอจงเรียกพระสาวกรับตามคำของเรา บพว่า ภิกขโว เป็นบทแสดงอาการ คือการตรัสเรียก ก็คำว่า ภิกขโว นั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสแก่เหล่าภิกขุ เพราะสำเร็จด้วยการประกอบด้วยคุณ มีความเป็นผู้ขอเป็นปกติที่ดี ผู้ประกอบด้วยคุณ มีการขอเป็นธรรมดาที่ดี ผู้ประกอบด้วยคุณ คือทำความดีในเพราะการขอที่ดี ชื่อว่า ภิกขุ เพราะเหตุ นั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าเมื่อทรงประกาศความประเสริฐของภิกขุเหล่านั้น อันคนชั้นเลวและคนชั้นดีเสียแล้ว ด้วยถ้อยคำที่สำเร็จ ด้วยการประกอบด้วยคุณ มีการขอเป็นปกติ เป็นต้น จึงทรงทำการข่มภาวะ ที่เหล่าภิกษุผู้ผยองขึ้น เป็นต้น.

พระสูตรตันตปิฎก สังยุตตนิกาย นิทานวรรค เล่ม ๒ หน้าที ๔

...ณ กาลครั้งหนึ่ง คุณป้าบำเพ็ญ พลละคร
ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ และคณะสหายธรรม
ที่ ร้านตะลิงปลิง สุขุมวิท ๓๔ กรุงเทพมหานคร...
...ทุกขณะ ล่วงไปแล้ว และไม่มีวันที่จะหวนกลับคืนมาได้อีกเลย...ในสังสารวัฏฏ์...

ขณะ อย่าได้ล่วงเลยท่านทั้งหลายไปเสีย

ท่านทั้งหลายจงกระทำตามพระพุทฺธพจน์ คือ จงกระทำตามพระดำรัสของพระผู้มีพระภาคพุทฺธเจ้า ซึ่งตรัสไว้โดยนัยเป็นต้นว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย พวกเธอจงเพ่ง (พินิจ) อย่าเป็นผู้ประมาท คือ จงยังข้อปฏิบัติให้ถึงพร้อมตามที่ทรงพร่ำสอน.

บทว่า ขณ โว มา อุปลุจคา ความว่า จริงอยู่ บุคคลใด ไม่กระทำตามพระพุทฺธพจน์ ขณะแม้ทั้งหมดนี้ คือ ขณะที่พระพุทฺธเจ้าเสด็จอุบัติขึ้น ๑ ขณะที่ได้เกิดขึ้นใน

ปฏิรูปทะเลาะ (ประเทศอันสมควร) ๑ ขณะที่ได้สัมมาทิฐิ ๑ ขณะที่มิอ้วยวะทั้ง ๖ ไม่
บกพร่อง ๑ ย่อมล่วงเลยบุคคลนั้น, ขณะ อันนั้น อย่าได้ล่วงเลยท่านทั้งหลายไปเสีย.

บทว่า ขณาดีตา ความว่า ก็บุคคลใดล่วงเลยขณะนั้นไปเสีย หรือว่าขณะอันนั้น
ล่วงเลยบุคคลใดไปเสีย บุคคลเหล่านั้นก็จะยึดเยียดกันอยู่ในนรก คือ บังเกิดในนรก
นั้นเศร้าโศกอยู่สิ้นกาลนาน.

ปรมัตถทีปนี อรรถกถา ขุททกนิกาย เถรคาถา มาลากยปุตตเถรคาถา
พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย เถรคาถา เล่ม ๒ ภาค ๓ ตอน ๓ หน้าที ๑๘๐

กราบทำบุญขอบคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
ขอบพระคุณและขออนุโมทนาในกุศลศรัทธาของคุณป้าบำเพ็ญ พลละคร
และขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุก ๆ ท่าน ครับ

